

Celoletno pregledno ocenjevanje znanja – da ali ne?

Preden se lotimo iskanja odgovora na naslovno vprašanje, je treba opredeliti namen preverjanja in ocenjevanja znanja.

➔ Namen preverjanja znanja

je zbiranje in dajanje povratnih informacij učencu za čim učinkovitejše nadaljnje učenje, namen končnega preverjanja pred ocenjevanjem pa je usmerjen v ugotavljanje rezultatov zaključnega obdobja učenja. Rezultat preverjanja se ne pretvarja v oceno. Preverjanje je treba ločiti od ocenjevanja.

➔ Namen ocenjevanja

je ugotavljanje in vrednotenje doseženega znanja po zaključenem obdobju učenja in formalizacija tega v ocene, ki so dogovorjene (opisne, številčne). Torej se mora vsako ocenjevanje zaključiti z oceno.

Povzeto po C. Razdevšek Pučko (2010), Milekšič idr. (2014); F. Strmčnik (2001); Učni načrt za slovenščino (2011)

Pregledni ali celoletni testi, namenjeni ocenjevanju, **niso utemeljeni** iz dveh razlogov:

1. Z gledišča usvajanja znanja učencev na razredni stopnji

Znanja, spretnosti in veščine učenca se morajo nadgrajevati v koncentričnih krogih, kar pomeni, da je prejšnje znanje osnova za usvajanje nadaljnega. Učenec torej z vsakim ocenjevanjem izkazuje znanje tudi prejšnjih ciklov učenja. Če ni tako, pomeni, da smo znanje usmerili zgolj v vsebino, temo, ne pa tudi v spretnosti in veščine. Če se želimo odmakniti od »učenja za poznavanje« do »učenja za razumevanje in uporabo«, moramo znanje učencev graditi na vseh vrstah znanja. Pretirana usmerjenost v vsebino se kaže tudi pri neupoštevanju razvojnih značilnosti otroka in sodobnih smernic učenja, ki poudarjajo pomen otrokovega predznanja in predhodnih izkušenj.

2. Z gledišča ocenjevanja znanja

Učitelj opravi ocenjevanje znanja po obravnavi učnih sklopov in po opravljenem preverjanju znanja (Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli, 3. člen), torej takrat, ko so učni cilji doseženi in utrjeni in po koncu tega obdobja učenja in ne na koncu šolskega leta za celo leto nazaj.

Učitelj od 3. do 9. razreda oblikuje pri vseh predmetih zaključno številčno oceno, s katero oceni, v kolikšni meri učenec dosega standarde znanja, opredeljene v učnih načrtih, in pri tem upošteva ocene, ki jih je učenec pri predmetu prejel med šolskim letom in ni rezultat dodatnih ocenjevanj. (Pravilnik, 16. člen)

Pripravili:

**dr. Leonida Novak in
dr. Sandra Mršnik**

Viri in literatura:

Strmčnik, F. (2001). *Didaktika*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.

Razdevšek-Pučko, C. (2010). Preverjanje in ocenjevanje znanja na razredni stopnji. V: Mori, I. (ur.). *Razredni pouk*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. Letn. 12, št. 3, str. 47–55.

Milekšič, V., Mršnik, S., Novak, L. (2014). Preverjanje in ocenjevanje znanja pri spoznavanju okolja in naravoslovju in tehniki. V: Mršnik, S., Novak, L. (ur.). *Posodobitve pouka v osnovnošolski praksi Spoznavanje okolja/Naravoslovje in tehnika*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. Str. 177–219.

Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 52/13). Dostopno na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV11583> (15. 12. 2017).

Učni načrt (2011): program osnovnošolskega izobraževanja slovenščina. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo.